

32T ADSN

Total number of pages – 12

2022

ADVANCE SANSKRIT

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Contd.

UNIT-I

1. Write short answers to the following questions :

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) Who is the hero of the Pratimā Nātakam ? How many dramas are ascribed to the dramatist of Pratimā Nātakam ? 1

প্রতিমা নাটকৰ নায়ক কোন ? প্রতিমা নাটকৰ নাট্যকাৰে কিমানখন নাটক ৰচনা কৰিছিল।

(b) Who is সুমন্ত্ৰ ? Where did भरत meet him ? 1

সুমন্ত্ৰ কোন ? ভৰতে তেওঁক ক'ত লগ পাইছিল ?

2. Write short answers to the following questions :

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) जयतु महा-(इत्यर्थोक्ते सविषादम्) अहो स्वरसादृश्यम्। मन्ये प्रतिमास्थो महाराजो व्याहरतीति।
— Who is the speaker here ? Under what circumstances did the speaker utter this ? 2

— ইয়াত বক্তা কোন ? বক্তাই কি পৰিস্থিতিত এই কথাষাৰ ব্যক্ত কৰিছে ?

(b) त्रान् दोषान् कोऽभिधास्यति।

— Which three दोषs are mentioned here ? 2

— ইয়াত কোন তিনিটা দোষৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে ?

3. Translate into English *or* Assamese : (Any one) 4

যিকোনো এছোৰা ইংৰাজী বা অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰা :

(a) नास्ति किलापराधो नास्ति। ननु मया सन्दिष्टो भृतदारकस्य रामस्य राज्यविभ्रष्टकृतसन्तापेन स्वर्गं गतस्य भर्तुर्दशरथस्य प्रतिमागेह द्रष्टुमद्य कौसल्यापुरोगैः सर्वैरन्तःपुरैरिहागन्तव्यमिति। अत्रेदानीं त्वया किं कृतम्।

- (b) इदं गृहं तत् प्रतिमानृपस्य नः समुच्छ्रयो यस्य स हर्म्यदुर्लभः ।
अयन्त्रितैरप्रतिहारिकागतैर्विना प्रणामं पथिकैरूपास्यते ॥

4. Explain with reference to the context *any one* of the following slokas : 4

তলৰ শ্লোকসমূহৰ যিকোনো এটা প্ৰসঙ্গ-সঙ্গতি দেখুৱাই ব্যাখ্যা কৰা :

- (a) मम मातुश्च मातुश्च मध्यस्था त्वं न शोभसे ।

गङ्गायमुनयोर्मध्ये कुनदीव प्रवेशिता ॥

- (b) वक्तव्यं किञ्चिदस्मासु विशिष्टः प्रतिपाल्यते ।

किङ्कृतः प्रतिषेधोऽयं नियमप्रभविष्णुता ॥

5. Present a note on Bhāsa with special reference to the drama Pratimā.

6

প্ৰতিমা নাটকৰ বিশেষ উল্লেখন সহ ভাসৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা ।

Or/ অথবা

Sketch the character of Bharata as you find in your prescribed text of the drama Pratimā of Bhāsa.

ভাসৰ প্ৰতিমা নাটকৰ নিৰ্দিষ্ট পাঠ্যক্ৰমৰ আধাৰত ভৰতৰ চৰিত্ৰটো অঙ্কন কৰা ।

UNIT-II

6. Write short answers of the following :

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

- (a) Who is the ऋषि of Uṣas-Sukta in Rigveda (RV 1.48) ?

1

ঋগ্বেদৰ উষা সূক্তৰ (১.৪৮) ঋষি কোন ?

(b) In the line, 'सह द्युम्नेन बृहता विभावरि राया देवि दास्वती'— What is the meaning of the word 'दास्वती' ? 1

'सह द्युम्नेन बृहता विभावरि राया देवि दास्वती'— এই বাক্যশাৰীত 'দাস্বতী' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

7. Translate into Assamese or English any one of the following : 4

তলৰ যিকোনো একোঁকি ইংৰাজী বা অসমীয়াতলৈ অনুবাদ কৰা :

(a) अग्निमीले पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम्।

होतारं रत्नधातमम् ॥

(b) यो जात एव प्रथमो मनस्वा-

न्देवो देवान्क्रतुना पर्यभूषत्।

यस्य शुष्माद्रोदसी अभ्यसेतां

नृम्णस्य मृहा स जनास इन्द्रः ॥

(c) आ कृष्णेन रजसा वर्तमानो

निवेशयन्मृतं मर्त्यं च।

हिरण्येन सविता रथेना

देवो याति भुवनानि पश्यन् ॥

8. Explain the following piece : 4

তলৰ অংশৰ ব্যাখ্যা কৰা :

सह वामेन उषो

व्युच्छा दुहितर्दिवः।

सह द्युम्नेन बृहता विभावरि

राया देवि दास्वती ॥

9. (a) Elucidate the idea of the following : 2

ভাৰ প্ৰকাশ কৰা :

माता भूमिः पुत्रो अहं पृथिव्याः ॥

Or/ অথবা

সংগ্ৰহধ্বং সং বদধ্বং

সং বো মনাসি জানতাম্।

(b) Write grammatical note on *any one* of the following : 2

তলৰ যিকোনো এটাৰ ব্যাকৰণিক টোকা লিখা :

इले, रत्नधातमम्, संगच्छध्वम्, निवेशयन्, पश्यन्, जनासः

Or/ অথবা

Quote from memory, the First Mantra of the 'ईशोपनिषद्' or the 'शान्तिमन्त्र' (36.17) of यजुर्वेद.

'ईशোपनिषद्'ৰ প্ৰথম মন্ত্ৰফাঁকি অথবা যজুৰ্বেদৰ 'শান্তিমন্ত্ৰ' (৩৬.১৭) টো মুখস্থ লিখা।

10. Write short notes on *any two* of the following : 3×2=6

তলৰ যিকোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

अग्निः, उषा, सविता, पृथिवी, ऋग्वेदः, यजुर्वेदः।

UNIT-III

11. Answer the following as directed :

তলত দিয়াবোৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ কৰা :

(a) Who has been eulogised in the benedictory verse of the 'छन्दोमञ्जरी' ? 1

'ছন্দোমঞ্জৰী'ৰ মঙ্গলাচৰণ শ্লোকটিত কাক স্তুতি কৰা হৈছে ?

(b) सा _____ पदैर्वाच्या निजेच्छया। 1
(Fill in the blank)

(खालि ठाई पूरण करा)

(c) How many अक्षरs are there in a पाद of 'मन्दाक्रान्ता' metre ? 1
'मन्दाक्रान्ता' छन्दस एति पादत केईटा अक्षर थाके ?

12. Answer the following questions : (Any two) 2×2=4

तलर प्रश्नबोबर उतुवर करा : (यिकोनो दुटा)

(a) Quote from memory, the verse which defines गुरुवर्णs in the 'छन्दोमञ्जरी'.
'छन्दोमञ्जरी'त पोरा धरणे गुर्वर्ण निरूपण करा श्लोकयाँकि मुखसु लिखा।

(b) How many types of वृत्तs are there according to 'छन्दोमञ्जरी' and what are they ?

'छन्दोमञ्जरी' अनुसर्बि वृत्त केई प्रकार आरु कि कि ?

(c) Reproduce the benedictory verse of the 'छन्दोमञ्जरी'.

'छन्दोमञ्जरी'ब मङ्गलाचरण श्लोकयाँकि उपस्थापन करा।

13. Define and illustrate with examples any two of the following : 4+4=8

तलत दिया यिकोनो दुटा छन्दस सूत्र लिखि उदाहरण सह बुजाई दिया :

शिखरिणी, मन्दाक्रान्ता, शार्दूलविक्रीडितम्, मालिनी, अनुष्टुभ्।

UNIT-IV

14. Write very short answers of the following : (Any three) 1+1+1=3

तलत दियाबोबर अति चमु उतुवर दिया : (यिकोनो तिनिटा)

(a) Write the two Greek words from which the English word 'Philosophy' is formed.

इंराजी 'Philosophy' शब्दटो निरूपित करा ग्रीक शब्द दुटा लिखा।

(b) What is the another name of Gautama, the founder of 'न्यायदर्शन' ?

'न्यायदर्शन'ৰ প্ৰবৰ্তক গৌতমৰ অন্য এটা নাম কি ?

(c) Which दर्शन is also known as 'उलूक्य दर्शन' ?

'উলূক্য दर्शन' বুলি কোনটো दर्शनক জনা যায় ?

(d) _____ नामो उपनिषत् प्रमाणम्।

(Fill in the blank)

(খালি ঠাই পূৰণ কৰা)

(e) Who is the author of 'तत्त्वकौमुदी' ?

'তত্ত্বকৌমুদী'ৰ গ্ৰন্থকাৰ কোন ?

15. Write short answer of the following :

চমু উত্তৰ লিখা :

What do you mean by 'सत्कार्यवाद' according to सांख्यदर्शन ?

'সাংখ্যदर्शन' অনুসৰি 'সৎকাৰ্য্যবাদ' বুলিলে কি বুজা ?

16. What are the 'अष्टमार्ग's in the योगदर्शन ? Give an idea on these.

যোগदर्शन-ৰ 'অষ্টমার্গ' কি কি ? এই সমূহৰ ওপৰত এটি ধাৰণা দিয়া।

17. What do you mean by Āstika Darśana and Nāstika Darśana ? Write the names of the schools belonging to these two types. $3 \times 2 = 6$

আস্তিক दर्शन আৰু নাস্তিক दर्शन বুলিলে কি বুজা ? এই দুই दर्शनৰ অন্তৰ্গত সম্প্ৰদায় সমূহৰ নাম লিখা।

What is the another name of the founder of 'नान्ददर्शन' ? Or/ अथवा

Write short notes on *any two* of the following :

তলৰ যিকোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

बौद्धदर्शन, चार्वाकदर्शन, शङ्कराचार्य, न्यायसूत्र।

UNIT-V

18. Explain and illustrate *any two* of the following Sūtras : _____ (4+4=8)

তলৰ যিকোনো দুটা সূত্রৰ ব্যাখ্যা কৰা :

(a) तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम्

(b) आदिरन्त्येन सहेता

(c) ऊकालोऽज्झस्वदीर्घप्लुतः

(d) समाहारः स्वरितः।

19. Give short answers of the following questions : _____ (1+1=2)

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Write the letters found in the 'झष्' प्रत्याहारः.

'झष्' प्रत्याहारत उपलब्ध वर्ण केईटा लिखा।

(b) _____ हलित्स्यात्।

(Fill in the blank)

(খালি ঠাই পূৰণ কৰা)

UNIT-VI

20. What do you mean by तद्धित प्रत्यय ? Prepare a note on तद्धित प्रत्यय with apt illustrations. _____ 6

তদ্ধিত প্রত্যয় বুলিলে কি বুজা ? উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে তদ্ধিত প্রত্যয়ৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

Or/ अथवा

Give the resulting forms of the following : (Any six)

तलत दियबोबब निष्पन्न रूप दियः (यिकोनो छयटा)

पुनः पुनः पठति ; पातुमिच्छामि ; नमः करोति ; द्रष्टुमिच्छति ; सुखमनु भवति ;

√श्रु + णिच + लट् 1st person plural ;

√हन + सन् + लट् 3rd person singular ; भृशं रोदिति ।

21. (a) Give resulting forms of the following : (Any four)

4

तलत दियबोबब सिद्ध रूप दियः (यिकोनो चाबिटा)

√ग्रह + तव्य, √त्विज + तव्य, √छिद् + अनीय, √सृज + तुमुन, शिव + अण्,

नर + फक्, गङ्गा + ढक्, लक्ष्मी + मतुप् ।

Or/ अथवा

(b) Substitute a single compound word for each of the following :

(Any four)

4

तलत दियबोबब समासबद्ध रूप लिखा : (यिकोनो चाबिटा)

त्रयः पादा यस्य सः, एका भार्या अस्य, महती बुद्धिः, गवां दोहः, सुन्दरी बालिका,

पदस्य पश्चात् ।

Or/ অথবা

(c) Change the voice of the following sentences : (Any four)

4

তলৰ বাক্যবোৰৰ বাচ্য পৰিবৰ্ত্তন কৰা : (যিকোনো চাৰিটা)

- (a) सः वृद्धः ग्रामं भारं नयति।
(b) बालकाः सुदूरात् विपणीतः महामूल्यानि पुस्तकानि क्रीतवन्तः।
(c) शिष्यः गुरुं शास्त्रं पृच्छति।
(d) नास्ति सत्यात् परो धर्मः।
(e) युवा ग्रन्थागारं गत्वा पुस्तकं गृह्णाति।

UNIT-VII

22. Translate into Sanskrit : (Any five)

2×5=10

সংস্কৃতলৈ অনুবাদ কৰা : (যিকোনো পাঁচটা)

(a) Guwahati is a big city. The mighty Brahmaputra has enhanced the beauty of Guwahati city.

গুৱাহাটী এখন ডাঙৰ চহৰ। সুবিশাল ব্ৰহ্মপুত্ৰই গুৱাহাটী চহৰৰ সৌন্দৰ্য বৰ্দ্ধন কৰিছে।

(b) Kausalya was the eldest wife of king Dasaratha among the three. Sita was more dearer to Rama than his own life.

ৰজা দশৰথৰ তিনিগৰাকী পত্নীৰ ভিতৰত কৌশল্যা জ্যেষ্ঠা আছিল। সীতা বামৰ প্ৰাণতকৈও অধিক প্ৰিয়তমা আছিল।

- (c) There was heavy rainfall last night. The fields near our home were filled with water.

যোৱা ৰাতি বহুত বৰষুণ দিছিল। আমাৰ ঘৰৰ ওচৰৰ পথাৰবোৰ পানীৰে ভৰি পৰিছিল।

- (d) Where is the office of your elder brother ? Does he go to the office on foot ?

তোমাৰ ডাঙৰ দাদাৰ কাৰ্য্যালয়টো ক'ত ? তেওঁ কাৰ্য্যালয়লৈ খোজ কাঢ়ি যায় নেকি ?

- (e) That hermit came to the river to take bath. Suddenly a tiger appeared in front of him.

সেই সন্যাসীজন নদীত গা-ধুবলৈ আহিছিল। হঠাৎ তেওঁৰ সন্মুখত এটা বাঘ আহি ওলাইছিল।

- (f) Is there playground in your college ? Do the boy play regularly in that playground ?

তোমাৰ মহাবিদ্যালয়ত খেল-পথাৰ আছেনে ? ল'ৰাবোৰে সেই খেল-পথাৰত সদায় খেলেনে ?

— x —

There was heavy rainfall last night. The fields near our home were filled with water.

আমাদের বাড়ির কাছে গত রাত্রে ভারী বৃষ্টি পড়েছিল। আমাদের বাড়ির কাছে

Where is the office of your elder brother? Does he go to the office

আমাদের বড় ভাইয়ের কার্যালয় কোথায়? তিনি কার্যালয়ে যান কি?

That dentist aims to take pain suddenly. A tiger appeared in front of him.

সে ডাক্তার তীব্র ব্যথা হঠাৎ করে দিতে চায়। তার সামনে একটি হরিণ

He is playing in your college. He is playing in your college.

তিনি আপনার কলেজে খেলাধুলো করছেন। তিনি আপনার কলেজে